

Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimo ataskaita

Šiame dokumente nurodomos prie Europos socialinio ramsčio veiksmų plane numatytų tikslų įgyvendinimo prisidedančios priemonės, jų rodikliai ir siektinos reikšmės, suplanuotos nacionalinėse plėtros programose, kurios pateikiamos: <https://lr.lt/lt/aktuali-informacija/strateginis-valdymas-1/strateginis-valdymas/nacionalines-pletros-programos>

	Europos socialinių teisių ramsčio principai	Pažangos priemonė / Plėtros programa	Pažangos priemonės rodiklis
1.	Švietimas, mokymas ir mokymasis visą gyvenimą	Užtikrinti visiems prieinamą ankstyvąjį ugdymą (švietimo plėtros programa)	Vaikų, dalyvaujančių ikimokyklinio ugdymo programose nuo 3 metų iki privalomo pradinio ugdymo amžiaus, dalis (nuo 89,6 proc. 2019 m. iki 95 proc. 2030 m.)
		Įdiegti vieno langelio principą karjerai planuoti ir įgūdžiams tobulinti (švietimo plėtros programa)	Per paskutines 4 savaites besimokiusių asmenų dalis (nuo 7,2 proc. 2020 m. iki 15 proc. 2030 m.); Gyventojų bazinio kompiuterinio raštingumo lygis (nuo 56 proc. 2019 m. iki 80 proc. 2030 m.)
		Įgyvendinti įtraukųjį švietimą (švietimo plėtros programa)	Negalią turinčių mokinių, ugdomų įtraukiuoju būdu bendros paskirties švietimo įstaigose (bendrosiose klasėse), dalis (nuo 48,9 proc. 2020–2021 m. iki 90 proc. 2030 m.)
2.	Lyčių lygybė	Užtikrinti stereotipais pagrįsto požiūrio į moterų ir vyrų vaidmenis šeimoje bei visuomenėje paplitimo mažėjimą (šeimos politikos stiprinimo plėtros programa)	Lietuvos lyčių lygybės indeksas nuo 56,3 balo 2020 m. padidės iki 61 balo 2030 m.
3.	Lygios galimybės	Įgyvendinti lygių galimybių, lyčių lygybės principus (socialinės sutelkties plėtros programa)	Asmenų, kurie, baigę dalyvauti veiklose, skatinančiose moterų ir vyrų lygybę bei apsaugą nuo smurto artimoje aplinkoje, įgijo kompetencijų, dalis nuo 2021 m. iki 2030 m. padidės 80 proc.
		Plėtoti užsieniečių integracijos sistemą (socialinės sutelkties plėtros programa)	Paramą gavusių Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo projektų dalyvių, teigiančių, kad dalyvavimas veiklose buvo naudingas jų integracijai, skaičius 2030 m. sieks 5000
		Sumažinti pažeidžiamų visuomenės grupių gerovės teritorinius skirtumus (socialinės sutelkties plėtros programa)	Socialines paslaugas gaunančių tikslinės grupės asmenų dalis nuo bendro su skurdo rizika ar socialine atskirtimi susiduriančių gyventojų skaičiaus nuo 15,8 proc. 2019 m. padidės iki 25 proc. 2030 m.
		Didinti pažeidžiamų asmenų grupių užimtumą (įtraukios darbo rinkos plėtros	Per metus užimtais tapusių ilgalaikių bedarbių lygis nuo 25,3 proc. 2020 m. padidės iki 39 proc. 2030 m.;

		programa)	Darbo rinkoje užimtų darbingo amžiaus neįgaliųjų dalis nuo bendro darbingo amžiaus neįgaliųjų skaičiaus padidės nuo 28,4 proc. 2020 m. iki 47 proc. 2030 m.; Per metus užimtais tapusių ilgalaikių bedarbių lygis, nuo 25,3 proc. 2020 m. padidės iki 39 proc. 2030 m.
4.	Aktyvus užimtumo rėmimas	Užtikrinti aktyvios darbo rinkos politikos priemonių finansavimą, veiksmingumą ir efektyvumą (įtraukios darbo rinkos plėtros programa)	Per metus aktyvios darbo rinkos priemonėse dalyvavusių bedarbių dalis nuo Užimtumo tarnyboje registruotų bedarbių, nuo 5,7 proc. 2020 m. padidės iki 10,4 proc. 2030 m.
		Skatinti verslumą (įtraukios darbo rinkos plėtros programa)	Sėkmingai veikiančių paramą gavusių labai mažų, mažų ir vidutinių įmonių (įskaitant kooperatines įmones ir socialines įmones) dalis nuo 2021 m. iki 2030 m. padidės 80 proc.
		Didinti pažeidžiamų asmenų grupių užimtumą (įtraukios darbo rinkos plėtros programa)	Per metus užimtais tapusių ilgalaikių bedarbių lygis nuo 25,3 proc. 2020 m. padidės iki 39 proc. 2030 m.; Darbo rinkoje užimtų darbingo amžiaus neįgaliųjų dalis nuo bendro darbingo amžiaus neįgaliųjų skaičiaus padidės nuo 28,4 proc. 2020 m. iki 47 proc. 2030 m.; Per metus užimtais tapusių ilgalaikių bedarbių lygis, nuo 25,3 proc. 2020 m. padidės iki 39 proc. 2030 m.
		Efektyvinti Užimtumo tarnybos veiklos procesus ir funkcijas (įtraukios darbo rinkos plėtros programa)	Įgyvendinta Užimtumo tarnybos skaitmeninė transformacija nuo 30 proc. 2020 m. išaugs iki 90 proc. 2030 m.; Pakartotinai per 12 mėnesių nuo neterminuoto į(si)darbinimo įregistruotų bedarbių dalis nuo 17,9 proc. 2020 m. sumažės iki 14 proc. 2030 m.; Ilgalaikio nedarbo lygis nuo 2,5 proc. 2020 m. sumažės iki 1,5 proc. 2030 m.
5.	Saugus ir lankstus užimtumas	Tobulinti kovos su nelegaliu ir nedeklaruotu darbu priemones (įtraukios darbo rinkos plėtros programa)	Nelegalaus darbo kontrolės rezultatyvumas nuo 30,4 proc. 2019 m. padidės iki 42 proc. 2030 m.; Elektroninėmis priemonėmis identifikuojamų statybvietėse dirbančiųjų dalis nuo visų dirbančiųjų bus pradėta 2021 m. ir sudarys ne mažiau kaip 80 proc. 2030 m.
6.	Darbo užmokestis	Mažinti mokesčių našta mažiausiai uždirbantiems asmenims (pajamų nelygybės mažinimo programa)	Vienišo asmens, uždirbančio 50 proc. nuo vidutinio darbo užmokesčio, mokesčių našta nuo 29,5 proc. 2020 m. būtų mažesnė nei ES valstybių narių atskaitinių metų vidurkis 2030 m.
		Didinti darbo užmokesčio konkurencingumą viešajame sektoriuje (įtraukios darbo	Pareiginės algos bazinio dydžio augimo (proc.) ir minimaliosios mėnesinės algos augimo (proc.) santykis nuo 0,1 2021 m.

		rinkos plėtros programa)	padidės iki 1 2030 m.; Pareiginės algos kintamoji dalis nuo 40 proc. 2021 m. sumažės iki 20 proc. 2030 m.
8.	Socialinis dialogas ir darbuotojų įtraukimas	Tobulinti minimalios mėnesinės algos (toliau – MMA) nustatymo sistemą (pajamų nelygybės mažinimo programa)	Siekti, kad MMA ir vidutinio darbo užmokesčio (toliau – VDU) santykis nuo 45,3 proc. 2020 m. augtų ir būtų ne mažesnis nei ketvirtadalio didžiausią MMA ir VDU santykį turinčių ES valstybių vidurkis, kuris numatomas pagal ES statistikos tarybos paskutinių trejų metų skelbiamus duomenis
		Skatinti socialinių partnerių įgalinimą dalyvauti socialiniame dialoge (įtraukios darbo rinkos plėtros programa)	Organizacijų ir įmonių, kuriose per šešis mėnesius po dalyvavimo veiklose, skirtose socialiniam dialogui vystyti, pabaigos įvyko teigiamas pokytis, dalis nuo 2021 m. iki 2030 m. padidės 30 proc.; Darbuotojų, kuriems taikomos kolektyvinės sutartys, dalis nuo 17 proc. visų šalies darbuotojų 2020 m. padidės iki 30 proc. 2030 m.
		Stiprinti socialinį dialogą ir gerinti darbo vietų kokybę (įtraukios darbo rinkos plėtros programa)	Darbuotojų, kuriems taikomos kolektyvinės sutartys, dalis nuo 17 proc. visų šalies darbuotojų 2020 m. padidės iki 30 proc. 2030 m.
9.	Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra	Didinti valstybinio socialinio draudimo sistemos išmokų adekvatumą (pajamų nelygybės mažinimo programa)	Minimali motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmoka nuo 234 eurų 2020 m. padidės ne mažiau nei iki minimalaus vartojimo poreikio dydžio 2030 m.
10.	Sveika, saugi ir pritaikyta darbo aplinka ir duomenų apsauga	Stiprinti socialinį dialogą ir gerinti darbo vietų kokybę (įtraukios darbo rinkos plėtros programa)	Darbo vietos ir užimtumo kokybės įvertis Eurofound industrinių santykių indekse nuo 53,62 balų 2013–2017 m. padidės iki 59,75 balų 2030 m.
11.	Vaikų priežiūra ir parama vaikams	Užtikrinti vaikų priežiūros paslaugų įvairovę ir prieinamumą (šeimos politikos stiprinimo plėtros programa)	Vaikų, gavusių priežiūros paslaugas, dalis nuo visų vaikų 2030 m. sudarytų 15 proc.
		Padidinti nemokamo mokinių maitinimo prieinamumą ir paramą mokinio reikmenims įsigyti (šeimos politikos stiprinimo plėtros programa)	Nemokamą maitinimą gaunančių mokinių dalis nuo visų mokinių nuo 26,5 proc. 2020 m. padidės iki ne mažiau kaip 40 proc. 2030 m.; Paramos mokinio reikmenims įsigyti dydis nuo 80 eurų vienam mokiniui 2021m. didės iki ne mažiau kaip 160 eurų 2030 m.
		Stiprinti vaiko teisių įgyvendinimą ir apsaugą (šeimos politikos stiprinimo plėtros programa)	Vaiko teisių apsaugos specialistų, dalyvavusių kvalifikacijos tobulinimo veiklose, dalis 2030 m. sudarys ne mažiau kaip 95 proc.
		Padidinti globojamiems (rūpinamiems) vaikams teikiamą paramą	Globos (rūpybos) išmokos dydis, palyginti su minimalių vartojimo poreikių dydžiu nuo 62 proc. 2021 m. padidės iki ne mažiau kaip 80

		būtiniausiems poreikiams (mitybos, sveikatos priežiūros, ugdymo) užtikrinti (šeimos politikos stiprinimo plėtros programa)	proc. 2030 m.
12.	Socialinė apsauga	Tobulinti vienišų pensinio amžiaus asmenų ir vienišų neįgalųjų pajamų apsaugos sistemą (pajamų nelygybės mažinimo programa)	Skurdo rizikos lygis tarp vienišų senyvo amžiaus asmenų (65 +) ir vienišų suaugusių asmenų, kurių veikla dėl sveikatos sutrikimų buvo apribota nuo 50,6 proc. 2020 m. sumažės iki ne daugiau nei 41,1 proc. 2030 m.
		Didinti valstybinio socialinio draudimo sistemos išmokų adekvatumą (pajamų nelygybės mažinimo programa)	Minimali nedarbo socialinio draudimo išmoka nuo 149,39 eurų 2021 m. padidės iki minimalaus vartojimo poreikio dydžio 2030 m. Minimali ligos išmoka nuo 168,06 eurų 2021 m. padidės iki minimalaus vartojimo poreikio dydžio 2030 m.
		Užtikrinti valstybinio socialinio draudimo sistemos finansinį tvarumą (pajamų nelygybės mažinimo programa)	Planuojama, kad vietoje 2 subalansuotų valstybinio socialinio draudimo rūšių 2020 m. bus 5 subalansuotos atskiros valstybinio socialinio draudimo rūšys 2030 m.
		Tobulinti socialinės paramos ir su ja susijusios pagalbos teikimo koordinavimą (pajamų nelygybės mažinimo programa)	Ilgalaikių socialinės pašalpos gavėjų dalis nuo visų socialinės pašalpos gavėjų sumažės nuo 29,59 proc. 2020 m. iki ne daugiau nei 19 proc. 2030 m.
		Mažinti savarankiškai dirbančių asmenų ir likusių dirbančiųjų disponuojamų pajamų atotrūkį (pajamų nelygybės mažinimo programa)	Savarankiškai dirbančių asmenų, kuriems taikoma ta pati valstybinio socialinio draudimo tvarka (išskyrus nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinį draudimą), kaip ir dirbantiems pagal darbo sutartį, 19 proc. dalis nuo visų savarankiškai dirbančių asmenų 2020 m. padidėtų ne mažiau nei iki 70 proc. 2030 m.
13.	Bedarbio pašalpos	Didinti nedarbo socialinio draudimo sistemos aprėptį (pajamų nelygybės mažinimo programa)	Bedarbių, gaunančių nedarbo socialinio draudimo išmokas, dalis, palyginti su visais registruotais bedarbiais nuo 38 proc. 2020 m. padidės ne mažiau nei iki 50 proc. 2030 m.
		Tobulinti socialinės paramos ir su ja susijusios pagalbos teikimo koordinavimą (pajamų nelygybės mažinimo programa)	Registruotų bedarbių, kuriems sudaryti individualūs socialinės paramos planai (susitarimai dėl integracijos į darbo rinką), dalis nuo visų Užimtumo tarnyboje registruotų bedarbių, gaunančių piniginę socialinę paramą nuo 9 proc. 2019 m. padidės ne mažiau nei iki 35 proc. 2030 m.
14.	Minimalios pajamos	Tobulinti minimalių pajamų apsaugos sistemą (pajamų nelygybės mažinimo programa)	Skurdo rizikos lygio iki sumokant ir išmokėjus socialines išmokas (išskyrus pensijas) skirtumas nuo 9,5 proc. punktų 2019 m. padidės iki ne mažiau nei 12 proc. punktų 2030 m.
		Didinti nepasiturinčių	Absoliutaus skurdo lygis sumažės nuo 5,1

		gyventojų disponuojamas pajamas (pajamų nelygybės mažinimo programa)	proc. 2020 m. iki ne daugiau nei 4 proc. 2030 m.; Socialinės pašalpos gavėjų bendros pajamos nuo 68,85 proc. 2020 m. nuo MVPD padidės ne mažiau nei iki 90 proc. nuo MVPD 2030 m.; Asmenų, turinčių teisę į piniginę socialinę paramą, bet ja nepasinaudojančių, dalis nuo visų asmenų, turinčių teisę į piniginę socialinę paramą sumažės nuo 22,4 proc. 2017 m. iki ne daugiau nei 10 proc. 2030 m.
		Tobulinti MMA nustatymo sistemą (pajamų nelygybės mažinimo programa)	Pasiekti, kad MMA ir VDU santykis nuo 45,3 proc. 2020 m. augtų ir būtų ne mažesnis nei ketvirtadalio didžiausią MMA ir VDU santykį turinčių ES valstybių vidurkis, kuris numatomas pagal ES statistikos tarybos paskutinių trejų metų skelbiamus duomenis
		Didinti tėvų (įtėvių, globėjų, rūpintojų) vieno auginančių (globojančių, besirūpinančių) vaikus ir (ar) neįgaliuosius, pajamas (pajamų nelygybės mažinimo programa)	Namų ūkių, kuriuos sudaro vienas suaugęs asmuo su vienu ir daugiau vaikų, skurdo rizikos lygis nuo 45,2 proc. 2020 m. sumažės ir sudarys ne daugiau nei 35 proc. 2030 m.
15.	Senatvės pajamos ir pensijos	Didinti pensinio amžiaus asmenų ir neįgaliųjų, įgijusių teisę gauti valstybinio socialinio draudimo išmokas, disponuojamas pajamas (pajamų nelygybės mažinimo programa)	Vidutinės senatvės socialinio draudimo pensijos ir praėjusių metų skurdo rizikos ribos (Eur) vienam gyvenančiam asmeniui santykis nuo 99 proc. 2020 m. padidės ne mažiau nei 105 proc. 2030 m.; Vidutinės senatvės socialinio draudimo pensijos individualiosios dalies svoris nuo 40 proc. 2020 m. padidės iki ne mažiau nei 50 proc. 2030 m.; Vidutinės netekto darbingumo pensijos einamaisiais metais ir praėjusių vieno metų MVPD dydžio santykis nuo 97 proc. 2020 m. padidės iki ne mažiau nei 110 proc. 2030 m.; Tikslinių kompensacijų bazės dydis nuo 117 eurų 2020 m. padidės iki 140 eurų 2030 m.
		Didinti pensinio amžiaus asmenų ir neįgaliųjų, kurie neįgijo teisės gauti valstybinio socialinio draudimo išmokų, pajamas (pajamų nelygybės mažinimo programa)	Vidutinės šalpos pensijos einamaisiais metais ir praėjusių vieno metų MVPD santykis nuo 75 proc. 2020 m. padidės iki 90 proc. 2030 m.
16.	Sveikatos priežiūra	Skatinti sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo veiklas ir stiprinti psichologinę (emocinę) visuomenės atsparumą	Prevencinėmis priemonėmis išvengiama mirtingumas, mirusiųjų skaičius 100 tūkst. gyventojų dalis 2030 m. sieks 160 (2018 m. buvo 293); Suaugusiųjų, kurie vertina savo sveikatą kaip gerą ir labai gerą, dalis 2030 m. sieks 70 proc. (2018 m. buvo 58 proc.);

			Mirtingumas dėl savižudybių, mirusiųjų skaičius 100 tūkst. gyventojų 2030 m. sieks 13 (2019 m. buvo 23,5)
		Gerinti grėsmių bei rizikos sveikatai veiksnių valdymą (sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo plėtros programa)	Potencialiai prarastų gyvenimo metų skaičius 100 tūkst. 0–69 metų amžiaus gyventojų 2030 m. sieks 5 524 (2019 m. buvo 8 024); Asmenų, pakeitusių gyvensenos įpročius dėl sveikatos, skaičiuojant 1 000 gyventojų skaičius 2030 m. sieks 470 (2018 m. buvo 302); Asmenų, palankiai vertinančių visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, dalis 2030 m. sudarys 80 proc. (2021 m. 0 proc.)
		Stiprinti gyventojų psichikos sveikatą bei plėtoti psichoaktyviųjų medžiagų ir kitų priklausomybę sukeliančių veiksnių kontrolę ir vartojimo prevenciją (sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo plėtros programa)	Gyventojų stigminių nuostatų į psichikos sveikatą mažėjimas, pokytis palyginti su 2021 m. (2030 m. sumažės 5 proc.)
		Didinti kokybiškų ir inovatyvių sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą ir sveikatos atsparumą grėsmėms	Gydymo priemonėmis išvengiamas mirtingumas, mirusiųjų skaičius 100 tūkst. gyventojų 2030 m. sieks 100 (2017 m. buvo 186); Gyventojų išlaidų sveikatos priežiūros paslaugoms ir prekėms dalis nuo visų einamųjų išlaidų 2030 m. sudarys 15 proc. (2019 m. sudaro 32,3 proc.);
		Gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą (sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo plėtros programa)	Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyv. 2029 m. sieks 16 (2019 m. – 31,4)
17.	Neįgaliųjų įtrauktis	Užtikrinti fizinės infrastruktūros prieinamumą neįgaliesiems (neįgaliesiems tinkamos aplinkos visose gyvenimo srityse plėtros programa)	Fizinės infrastruktūros prieinamumo lygmens indeksas nuo 30 proc. 2019 m. padidės iki 70 proc. 2030 m.
		Užtikrinti informacinės infrastruktūros ir informacijos pritaikymą neįgaliųjų poreikiams (neįgaliesiems tinkamos aplinkos visose gyvenimo srityse plėtros programa)	Informacijos pritaikymo neįgaliųjų poreikiams indeksas nuo 5 proc. 2019 m. padidės iki 50 proc. 2030 m.
		Skatinti paslaugų ir prekių pritaikymą neįgaliųjų poreikiams (neįgaliesiems tinkamos aplinkos visose gyvenimo srityse plėtros programa)	Vartotojų, turinčių negalią, patenkintų prekių ir paslaugų pritaikymu neįgaliesiems, dalis 2030 m. sieks 35 proc.; Gamintojų, kurie gamina neįgaliesiems pritaikytas prekes ir teikia paslaugas, dalis

		programa)	2030 m. sieks 25 proc.
		Didinti pažeidžiamų asmenų grupių užimtumą (įtraukios darbo rinkos plėtros programa)	Darbo rinkoje užimtų darbingo amžiaus neįgaliųjų dalis nuo bendro darbingo amžiaus neįgaliųjų skaičiaus padidės nuo 28,4 proc. 2020 m. iki 47 proc. 2030 m.
		Plėtoti kompleksinę neįgaliųjų socialinės integracijos sistemą (socialinės sutelkties plėtros programa)	Neįgaliųjų, pasinaudojusių socialinės integracijos priemonėmis, skirtomis jų socialinei atskirčiai mažinti, dalis nuo visų šių priemonių gavėjų skaičiaus nuo 33 proc. 2021 m. padidės iki 42 proc. 2030 m.
18.	Ilgalaikė priežiūra	Sukurti tvarią nestacionarios ilgalaikės priežiūros sistemą (socialinės sutelkties plėtros programa)	Integralios pagalbos paslaugų gavėjų, palankiai vertinančių gaunamų paslaugų kokybę, dalis nuo 90,8 proc. 2020 m. padidės iki 95 proc. 2030 m.
		Gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą (sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo plėtros programa)	Ilgalaikės priežiūros pacientų, gaunančių ambulatorines ilgalaikės priežiūros paslaugas, dalis 2030 m. sudarys 60 proc. (2020 m. sudaro 5 proc.); Ilgalaikės priežiūros paslaugų gavėjų, palankiai vertinančių gaunamų paslaugų kokybę, dalis 2029 m. sudarys 80 proc. (2021 m. – 0 proc.)
19.	Būstas ir parama benamiams	Didinti būsto prieinamumą socialiai pažeidžiamiems asmenims (socialinės sutelkties plėtros programa)	Asmenų (šeimų), gavusių paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti, skaičiaus padidėjimas, 2030 m. padidės 24 proc. palyginti su 2020 m.
		Sumažinti pažeidžiamų visuomenės grupių gerovės teritorinius skirtumus (socialinės sutelkties plėtros programa)	Socialinį būstą gavusių asmenų (šeimų) dalis nuo jo laukiančių asmenų (šeimų) skaičiaus nuo 7,9 proc. 2020 m. padidės iki 88 proc. 2030 m.
20.	Galimybė naudotis pagrindinėmis paslaugomis	Didinti būsto prieinamumą socialiai pažeidžiamiems asmenims (socialinės sutelkties plėtros programa)	Asmenų (šeimų), gavusių paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti, skaičius 2030 m., palyginti su 2020 m. padidės 24 proc.